

ЕКОНОМІЧНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Суб'єкти підприємницької діяльності постійно зіштовхуються із невизначеністю при організації власної фінансово-господарської діяльності. При цьому, необхідно відмітити, що розмір господарюючого суб'єкту також впливає на кількість факторів впливу на його діяльність. Малі фірми, можуть в рамках оперативної роботи реагувати на зміни у навколишньому середовищі, в той час, як середні та великі підприємства, а також об'єднання підприємств повинні здійснювати стратегічне управління та розробляти і реалізовувати власні стратегії розвитку, оскільки їх розміри та інертність в управлінні не дозволяють ефективно вирішувати проблеми невизначеності тільки за рахунок оперативного управління. Необхідно відзначити особливий вплив на роботу підприємств дестабілізуючих факторів, які породжуються нестабільністю функціонування економіки держави. Особливо це стосується держав з ринковою економікою, що тільки розвивається, до яких можливо віднести і Україну.

Стратегія розвитку підприємства – це генеральна комплексна програма дій, виражених як в кількісній, так і в якісній формах, які дають чітке представлення про майбутні параметри розвитку суб'єктів господарювання з врахуванням поставлених цілей та ресурсів, необхідних для їх досягнення [3, с.109].

Стратегія розвитку підприємства обов'язково повинна включати: оцінку стартових умов (зовнішні та внутрішні фактори функціонування суб'єкта господарювання); стратегічні цілі і пріоритети розвитку (з врахуванням змін, що відбуваються в економіці держави); основні напрямки реалізації стратегічних цілей; механізм реалізації стратегії розвитку; інструментарій обліку, контролю та оцінки реалізації стратегії розвитку підприємства.

В умовах ринку, що динамічно розвивається, підприємства повинні бути здатними пристосуватися до мінливості його впливу. Нині можна вважати цілком очевидним той факт, що до однієї й тієї ж мети, як у житті, так і у сфері економіки, можна рухатися різними способами. Наприклад, можна нарощувати прибуток шляхом зниження витрат [1, с.423].

Розробляючи стратегію розвитку підприємства потрібно, мати чітке уявлення про сильні та слабкі сторони діяльності підприємства, позицію на ринку, а також, розуміти стан розвитку та вплив народного господарства країни в цілому та окремої галузі, в якій функціонує підприємство. Стратегії формуються з напрямів, що розробляються керівництвом з метою отримання як найкращих результатів роботи в певній конкретній сфері діяльності. Поєднання загальних і загально конкурентних стратегій залежить від характеристик галузі, загальної конкурентної позиції фірми в середовищі, характеристик самого підприємства.

Вибір стратегії визначається багатьма факторами, у тому числі стратегічною позицією підприємства, динамікою її зміни, виробничим і технічним потенціалом, наданих послуг, стану економіки, політичного середовища та ін. Таким чином, кожне підприємство, що використовує стратегічне управління та стратегічне планування, має свої підходи до вибору стратегії.

Основним джерелом вибору та обґрунтування стратегії для забезпечення економічного розвитку суб'єктів підприємництва є впровадження інноваційної діяльності. Інноваційна діяльність сьогодення орієнтована на розширення запропонованих послуг на ринку та вдосконалення роботи з клієнтами. Саме інновації та їх практичне застосування в підприємствах є запорукою успіху в конкурентній боротьбі на ринку, що постійно зростає.

Основні шляхи залучення інновацій в діяльність підприємств є: застосування нової техніки та технології; формування та використання продукту та раніше не застосовуваних ресурсів; зміна організаційної структури підприємства; дослідження та відкриття нових ринків збуту.

Тому доцільно вдосконалювати та розвивати інноваційну діяльність підприємств в Україні наступним чином: застосовувати нововведення в діяльності підприємств різних форм власності (використання засобів науково-технічного прогресу, вдосконалення системи управління персоналом та підвищення кваліфікації кадрів, апробація нових інформаційних систем та комп'ютерних програм для формування та аналізу фінансової звітності); інновації в маркетинговій діяльності (аналіз ринку із використанням сучасних методів дослідження, врахування потреб потенційних споживачів, врахування незадоволених потреб клієнтів та їх купівельну спроможність); впровадження нововведень в структурі послуг якості та різноманітності продукції, розробка нових видів послуг.

Дієвим методом інноваційної діяльності є впровадження автоматизованих систем в управлінні безпекою підприємств, менеджмент інфраструктурою підприємств, оптимізація використовуваних матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

Інновація в діяльності підприємств різних галузей економіки країни дає змогу збільшити прибуток, розширити діяльність та забезпечити впевнену позицію на ринку.

Отже, економічна стратегія підприємства – це сукупність взаємопов'язаних та взаємообумовлених складових елементів, що поєднані єдиною глобальною метою – створення і підтримання високого рівня конкурентної переваги підприємства. Найбільш важливими системо-утворюючими елементами економічної стратегії є: товарна стратегія, стратегія взаємодії з ринками факторів виробництва, стратегія зниження трансакційних витрат, стратегія інвестиційної діяльності підприємства, стратегія запобігання неспроможності (банкрутству) підприємства [1, с.423].

Таким чином, економічна стратегія підприємства складається з окремих елементів, що орієнтовані на зовнішню та внутрішню сфери діяльності підприємства.

1. Жихарева В.В., Савельєва Т.М. Формування стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності. *Економіка і суспільство: Економіка та управління підприємствами*. 2017. № 9. С. 423-427.

2. Краснокутська Н.В. *Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник*. Київ: КНЕУ, 2003. 504 с.

3. Хацер М.В. Стратегія розвитку підприємства в умовах нестабільності економіки держави. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2014. № 3 (27). С. 109-112.

Чердніченко Є.С.

студентка

ВП НУБіП України «Ірпінський економічний коледж»

Чердніченко О.О.

к.т.н., доцент

НУБіП України

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ – ВИРОБНИКІВ ХМЕЛЮ

Хмелярство – це важлива галузь сільського господарства, яка може забезпечити збільшення доходів аграрним товаровиробникам від реалізації хмелепродукції, а переробним підприємствам від використання продукції її переробки у пивоварінні, парфумерії, медицині, харчовій та іншій галузях промисловості. Крім того, в Європі це одна з найбільш прибуткових галузей рослинництва.

В минулому столітті Україна займала передові позиції і входила до шести провідних хмелярських країн світу. В колишньому Радянському Союзі в Україні вирощували більше 70% всього хмелю, проте, в умовах постійного дефіциту експорт його був незначним. З переходом до ринкових відносин, в умовах загострення конкурентної боротьби українське хмелярство виявилось неконкурентоспроможним і виробництво хмелю зменшилося майже в 20 разів.